

ti gratia supne bndictiois accipit et salu
tis. p obsequio sibi prestato extra ecciam
ubi nemo pt saluari. ut luce clarius atq
diffuse infra ex hystoria et miraculis eius
de virginitate patebit. q̄tomagis nos xpi
am fide catholica t̄biti. beate dei sponse
seruēdo poterimz brauiū optine glorie
facialis. **H**icq̄ ieiunms ergo et orōmbus
eandē ppulsemz in eius obsequio p̄seruemz.
nec morte p̄uisa m̄terite poterimz. nec
gaudia et̄na amitemz m̄ctis suis erga
pp̄p̄i suū iteruēntibz dnm̄ nrm̄ ihesum
xpm̄. **D**euote igit̄ queso accipite o xpi
deles et b̄t̄ssimē barbāre deuoti: p̄ns hoc
opus p̄uū. aff̄tū magnū. **E**t si quid ming
bene dictū in eo repperētis: mee ass̄t̄bite
simplicitati: bene dictū vero diuine ip̄t̄entis
b̄t̄tati. **A**b ea at̄ ē oē datū optimū et oē
donū p̄fectū des̄cēdēs a p̄re lūm̄: au sit
honor et glōia in sc̄la seculorū. Amen:

Incipit hystoria b̄t̄ssie v̄ḡis et m̄ris q̄n̄ barbāre.
et p̄mo de vita eius et passioe caplm̄ p̄m̄y

Veridica euāgelij sanctioe cōpei
tur. caput trūphātis et militā
tis matris nr̄e ec̄cie dnm̄ v̄muer
sorū xpm̄ hoc verbū p̄tulisse:
ne animos fidelū ferret̄ durius iacula nō
p̄uisa. **T**radem̄ a parētibz et amicis in
mortē. **E**d' quidē verbū ad̄pletū ē in ex
itu isrl' de egypto: die videlicet illa q̄n̄ bea
tissima virgo barbāra uē israhelica deū vi

deus metus oculis post varia tormētōrū ge
nea. p̄is pp̄i decollata maibz. de egypto
tenebrarū huius mundi eruit. coluit ad lumē
euolado. Qd̄ sic diffuse declaratur. Nam
postq̄ aurelius alexander qui romanorū i
pator et semp̄ augustus existens. p̄is mā
mee m̄is sue p̄ibz deuictus ab effusione san
guis xp̄iam cessauit et ob id oibz amabilis.
Sub quo urbans primus rome ep̄us et post
modū martyr palma victuose adeptus
multos nobiliū ad fidē xp̄i et tandē ad mar
tirū p̄duxit. Enā et venerabilis origenes
presbiter. alexandrie p̄mo toto orbi doctor
p̄clarus emittit. Maximianus filius dyo
cleam p̄mo successit. qui ex militari cor
pore absq̄ decreto senatus capite regni sub
rogatur. et i xp̄ianos crudelit̄ grassatur.
Quoz aduſq̄ etiā sacerdotes et doctores
p̄pter origenē presbiterū uel maxie p̄pter
xp̄ianā fidē. in alexandriā cui successerat
et mameā m̄em suā eiq̄z familiā maiori
furia p̄sequi exiit. In diebz illis sedi
tio q̄ infanta et p̄secutio p̄maxima erat
xp̄ianorū p̄ totū mūdū. ut fides catholica
dense obfustaret. Lege eī ipatoria publi
cā per vniuersū orbē erit edictū. ut ubicū
q̄ inueniretur xp̄iam diuersis p̄ens affice
retur. et ad ultimū capitali sentētia irre
missibiliter oēs feriretur. Et tātū creuit fa
ror hostilis. ut infra unū mensem. decem
et septē xp̄ianorū milia iterimeret. Un

Incipit Gesto

Et in forma dicit

ayr lincban.

de et tertio iperij sui anno. vir sanguinū nō
dimidiās dies suos mortis iudicio perent.
Cū is at sic facitūde ut pmissū ē impabat
fuit in oriente apud egyptum. dux illustris
et nobilis dives valde sed paganus existens
et colens ydola q̄ i ciuitate residebat noīe
solis. ad quā ioseph cū dulasio puero ihū
et benedictā mīe ei gloriofissā virgīe mā
a ppter metū herodis regis veteri dmostat
hystorogphorū cōfugisse testimonio. isuper
et de q̄ ysaye nono deo legi. Alioq̄ m
uēitur ipā a mchomede rege buthymie fore
condita. eaq̄ mchomedia uōta. **P**renō
tq̄ vero dux maximq̄ erat xpianorū pscu
tor. noīe dyostorus crudelior bestia tygri
de. et extollēs deorū fauorē iuxta sui noīs
ethymologia. **N**ā dyostorus mēpretatur
deorū fauor et gloria. **I**quidē chorus vē
tq̄ ē flans ab occidēte vōtus. eo q̄ articulos
veterū claudat. et q̄ chorus cōtineat dyos
id ē deos p̄ imūationē litte. **S**ecūdu quoq̄
aliquos alios dyostorū nec re a suo noīe or
bitauit. dicit ē a dyo q̄ ē duplex et scho
ros q̄ ē abhorācio. q̄ deo p̄iter et nature
fuit abhorābilis. **D**eo ppter ydolatrie et i
fidelitatis crudelitātē. quā exercuit imānt
xpi fideles psequedo. **N**ature vō q̄ ut i se
quētibz patebit gentilitate p̄ue itereptor. **D**ux
itaq̄ talis nobilissimā sibi genē duxerat vx
ore. antiq̄ quada narrate hystoria de radice
yesse q̄ nobis ad salutē dei et hoīs gemetri
cē dignissimā fructificauit p̄tēntā et coro

na cuiusdam regni a p̄gime i p̄gimes ei ex
inde successam possidete: unde et ip̄e rex
efficiat. Sed p̄pter nepharia sue tyranniza
tionis seueritatem: post decessu uxoris xpi
ma fide ueluti pie matrone occulte secta
tis regni fructione defraudat: tñ no noie.
In et̄i ta nobiles supradã cõuges: om
ta genuerat supna opante grã magnifice
at mure circumspectiois sobolem vultu et cor
pe p̄ ceteris illig t̄põis filiabq homi speao
sissima. Cuius ip̄ sobolis faes taã decorus
exemplabat idicia ut elegãtia formosita
tis eiã ois iuuenis miraretur. **H**ec at̄ diuina
pudẽcia nomẽ sortita ē barbata. qd̄ Pri
ate dicit̄ aliena. q̄ ab ois ritu ydolatrie et
gentilitatis erat aliena et expers. ut de xpo
uore p̄põse resonet. **D**ulcis meq̄ michi et
ego illi. **I**nterpretat̄ etiã secũdũ aliquos fi
lia tritici: illig m̄q̄ tritici de quo beatissimo
euãgelista iohãnes ita p̄loquit̄. **R**isi ḡ
nũ frumẽti cadens i terrã mortuũ facit
ipm̄ solũ manet. qd̄ ē cristus: p̄ut hoc
pulchre attestat lux doctorũ beaty augus
tini i omelia super iohãne ubi supra dices:
p̄ ip̄e dn̄s ih̄us cristus eãt ḡnũ mortifican
dũ et uiuificandũ. **M**ortificandũ quidẽ m̄ m
fidelitate iudeorũ multiplicandũ uero i fide
p̄lozũ. **C**ontextũ quippe emnẽtissie pul
chritudis tante ifantule: p̄iator casti consi
lii cristus sigillo signauit castitatis. **N**am
ut pia p̄les p̄rem sequit̄ quocũq̄ ierit. vi

delicet ppriam ipsa etiam a p̄micio etatis sue flo
re regina pia m̄re eiq̄ defuncta. licet ex gen
tilibz fuerit orta nichilominz tamē q̄admodū
luluū m̄t̄ p̄mas: ita religiosissimā semp̄ mo
rū virtuosozū duxit in signa. **capl. 4.**

H Et igit̄ cū a p̄re libealibz cōt̄ t̄dita
studijs: et pp̄is p̄ime vacaret ac sedu
lyssie iſſeret: eadē mēt̄is eiq̄ oculis
luē diuino apertis. freptans ad ritū gentis
tēpla deozū: f̄ra ē curiosissimā iuestigatrix p̄
phane sup̄stitōnis. donec pueniret ad idagi
nē sup̄ne v̄itatis. Qd̄ m̄gens assistētibz
volūt hęc speciose hom̄i similitudinē: Cui dōm̄
ē taceas: non hom̄i sed deozū sūt similitudinē.
et volūt adorari tamq̄ id qd̄ nescit̄. per id qd̄
videt̄. fuerūt ne ap̄t̄ barbara quōdā horēs
quos nūc colimz deos: reppōit̄ ē ei v̄tq̄ ut
nos. sed meliores nobis: ut pote celestē dei
tate in terris habētes. **D**esq̄t̄ inquit barba
ra itenaōis mee desiderū: ut et numerū si
fas sit. noīa p̄ eozū distē valeā. Quis em̄
colit̄ qd̄ nescit̄. **N**ichil nāq̄ scitur nisi ex
suo noīe. **A**ūt ei. **M**mirū studiosa puella.
q̄ nec noīa querat nec nūm̄. nā ignoratur
p̄re multiplicatate suozū. cū ī toto mūdo il
le hic alius illic: q̄s̄q̄ tū eozū p̄ voto hom̄i co
latur. **S**ed p̄strigemz tibi ex multis pauca:
q̄ cognita tibi sufficiat sine alijs ad cultū de
ozū om̄. **I**psis nāq̄ apud egyptū p̄mo cla
ruit. **I**upit̄ apud cretā. apud romanos qui
ring. apud mauros iuba. apud latinos fan
nus. apud athenas minerva. apud samū

uino apud paphos cytharea apud ven-
mos vulcanus apud naos liber apud e-
pyron ceres apud ledos apollo apud ery-
ta troya neptung. Quicūq; hos cognouit
alios etiā in hīs agnosset ad quorū por-
tiones ista instituta sūt. Non itelligo respo-
dit uulcūla quid ee velit hoc institū sūt. Nā
si institū sūt ergo nō secūdū se sed secūdū
alios dñ sūt. Responderūt ei turpi. Sūt
equidē ut ibi dicit et ipi institū sed mirro
quodā et ineffabili mō. qđ negatē o puella
nephas ē. Cuius rei quēstionē uirgo barbata
die noctūq; diu ac multū mē se uolūtās in
qđ deserēs etiā mēros cōsulē licet pagana
luce tñ diū spūs mēris eiq; obūbratā: inē-
nit aliud ee et aliud institū nec ea un-
uersalit̄ cōueniē sed unū institū fōe uerū
alterū in ueritate deesse. Itaq; sensit hoc par-
to mūdū erratē et uel dei noticiā nō habet
continue hoc tacite sic replūdo. Si ei hōi-
nes ut didia dñ nri forent ergo nati sūt
ut hōiēs mortui sūt ut hōiēs qđ nō ē dicit
dū. Nā si dñ eent nec nati eent nec mor-
turi cū i illis nec sit mātū nec fims. De-
itas nāq; ut mēhi uidetur nō ē nisi qđ
nec incipit nec desinit ergo quidqđ tē-
pōe apitur seu tēpore claudit deus non
ē. Item pponā mēhi aliud rōnis aut ar-
gumētū gēg tale. Hō habet originē t̄re-
terra uero ē materia. Si igit̄ hō de terrā ē
et hō deus ē ergo aliqd p̄cedet deū qđ eēt o-
rigo dei saluet terra. Et ita apaus dicere

tertia deū q̄ hōiem deū: et qua ip̄e hō p̄
cessit. **Hic** arguit sic. **Nec** tertia ē a se. nec
aqua. nec aer. nec ignis. puta quatuor elemē
ta. ex quibz materialit̄ physica diffiniūt hōi
nē consistere sūt a se. ymo nec celū a quo effe
tūe ē hō etiā secundū physicos a se ē. p̄ yta
oīa opata sūt et creature. **Necesse** igit̄ est
hys esse creatore. qui an̄ ea itempalit̄ sūt:
et ip̄e creatura non sit. **Hic** utiqz michi q̄
rendz ē. si forte iuēniā apud aliquē noti
ciā ei9: hic sol9 desiderēs omibz est peten
dg. **Quē** confido vnū ēē hac rōne: qz nisi
vng est tanta rerū concordia nō foret. **De**
ē qd' vnū ē. id ē p̄ id qd' vnū ē. **Quomō**
celū petua curret volubilitate. nisi est vna
eademqz volūtas vng creatoris: qui in idē
pdularet et sentēciā non mutaret. **Si** em̄
duo uel tres eēt: hic diceret currat ille autē
stet et sic varia volūtas variū parer ordi
nem. **Igit̄** tmūbilis volūtas vnū cōmen
dat rerū dispositore: qui mobilitatē celo.
stabilitatē terre. variationē aer. liquorē a
quis. calozē ignis induxit: quibz q̄ semibz
et agēte cōdita sūt cetera. **Quē** quidē sūt
talia ut nec cōcordia eorū cōcordet ea. nec
discordia discordet. **Et** quo pacto mūdus
tam cōsonās stabili fide nanciret vices: ut
sol diebz luna noctibz semp impet. ut au
dū mare certo sese sine coherreat: estas ca
loze pomps uero frigus. uer et antipng m̄
uāqz temperie inducat. nō hoc petuis le
gibz constaret. si tot deos mūd9 habet quot
hūana sibi vātas errando iuēit. **Vnū** itiqz

et sine ratione ardo quare deum: quod non athlan-
teis humeris uersile celi mole continet: sed
in uirtute sua per stellas retrogradas et dicitur
tas cetera regulat: et non in dextris poderosa
libret tellure. Cui abyssus multa obedit: cui
manes quoque eternum debent tremore: ac cui
quidquid superius est exhibet honorem. Talibus de-
mum ingemissima uirgo barbara adhuc sub
puerilitate cor suum consiliis muliebat: talibusque
se mundicis prebatur: que liberalibus studiis extel-
legrum erudita philosophiam naturalem cognouit:
sed diuinam carismate suscipis filata pe-
mitto adoptauit. Cui ergo iam poeticas legeret
nugas et ppenosa medaia ac aristotelia et
platonica maris alta transnataret: assiduis
animu supprensus purgendo mentem se apt. Cur
hinc defuisset ueri dei notitia qui tam preclara
meruisse ingema. uitas uero eorum quos pu-
tai deos uidebat hic et illic in libris resperfas.
et in templis circūquaque depictas intuens sub oc-
culto cordis taata disturiebat. taata rephē-
debat. et uelut iustissima uideri taata cōdep-
nabat: ita cōsueantē diffimēs. silex pūc-
das in eculeo demersedos clamat: uipit at-
fuit fatuum pūada. Quō igitur deus dicitur
qui in lege hoc commisit: et pelago deditus
fuit? Quōre ut michi uidetur. aut lex er-
rat aut uipiter: uel forte deus solus licet pa-
tres occidat ut her eorum progatua sit. quatenus
ipsum quidquid uoluerit faciat. Putas ne
absque cōdicioe iest eis equitas et iniquitas?

Qualit' ei licuit ioui forore corruppe. con-
bmas habet. qd' i hoibz no remanet iultu.
Unde inque fut leges. aut in qui fut dñs.
sed leges eque fut. Dñ at potius in qui. q
tanta scela peccate no erubuerit. Qua
ppter miru valde cur putat hoies hñs m
esse deitate. qui nullam respuerat in qui
tate. Hec et qplura alia de dñs i ptozo
industriosa virgo tractabat. et se sola inde
consiliu tenebat. Cosept quocies istagaa
one patria ad delubra pgeret. corpore ac
cedit no corde. Cuiq vidit vulgq de et pce
res genua curuare. et inclinare capita lig
ms lapidibz ac metallis. supstiosum iu
dicauit ritu eozu. et ceta deuogone. sibrup
si i huc modu copiles. Si michi foris eue
neit sille. faciedi quid aga. Nona me ad
genua an reluctabor. Si genua posuero
sensibilis sensibiles. loques multos videns
no videtes. audies no audietes. odorans
no odorates. palpas no palpates. et caro no
carne. quus habere videant. mebra carnis
adorabo. Si at resliero. quid mterrogatis
reppodebo. Si igit habere vei dei notia.
illam utiqz michi pre face ponere. aug cau
sa falsos deos repudiare. Quid ergo eliga
icentiu teneo. Qm si flexero genua corpis
et cordis neqq. quid michi obait. Nichil
utiqz. sic eia nec pdait. Int hos at fluct
u animi posita. quid ager virgo disticta nes
ciebat. et licet ipa tuc adolestene carpebat.
iter et tempq. tame icentia carnis virilit'

domado: carne spu subieat. Cupido ei
 dulce cognosib. que i eis regnabat apice
 cordis & extinguebat i ea pemit qe bellu
 Pterea uero puenit **capit. iij.** I carnis
Tumor laudis nychomedia. mfinuas alex
 andue fore sapiencie sumu viru noie ouge
 ne: aug facidia tm pfluat ad ostensione
 dei dei q ei i facie nullq philosophoru sto
 ycoru uel paripatheticoru resisti posset:
 qui certis iudicib qmedaret uera diuitatem
 ac ydolozu confundet uauitate. Cuiq rei au
 ta barbarez auribq ifusa. tota pectoris sui do
 mu exhaleauit: et pthurbacoms nebulas ex
 cussit. Tunc marpit uirgo subtilissima cu sepa
 sola tractae et sedule delibeare. quo gerie
 fia posset. ut super hoc tan doctois iforma
 tione papet: non audes adhuc misteriu
 suu dyostoro regi pru suo reuelae: na eu fer
 uere arca deos uidebat & maxime q deuo
 ta emt ei ueluti omnia t phene deatu obse
 quiu ppealut tm dee veste: qu ipe eq deuoue
 rat ppetuo casta cōserua. Qd faceret uirgo
 cu se nem creditura decerneret nesties reue
 rit ad hoc consiliu. ut luteas eide sapiencas
 pmo uro ougem dirigeret: qbq ei secrete
 suu patefacet i huigmoi uiba describens.

Epistola bte barbarez qf ad ougenē

Uro alexandrino nobilitati ammi
 loqe lateq qfperfo ougem. Barba
 ra nychomedie ciuis et acilla detus
 et honore: desiden mei desideatu accepi fauo

tem te ve diuinitatis fore ostensore. A pma
ei similla igemini mei hoc toto temp corde co
cupui ut quide ad ve dei notiam puen
re: ratiocinata meum sola falsa ymo nulla
lignis lapidibq nec metallis tee diuinitate ue
m. Figura quide huana arte coposita nullo
mo deitate: sed neq ulla recipit sensibilita
te aiari quoqz gene figuret. Quid mag
e aliud q aurum simile de lapide et ligno sen
tio: q licet qbuslibet formis iformetur non
tame desinit ee qd fuerit. Res at ipa cog
noscat: ut uelitas habeatur: ferept: astin eis
expiendi causa magis q uenerandi: sed ut i
former significo q illius moi forme michi put
uise: et sut nec loquetes: nec audietes: nec
pallpae nec alie sentie potetes: q ad huius di
uideat: potetes. Inuenti uero michi sepe
an hoies fuerit: qui ut dn solut: et hoies et
liberos clamauerit eos fuisse: et uita cotepi
bile exegisse. Unde metu diu ptractas depre
hedi falsos dici deos quos hoies etia costaret
ee malos nec posse hoiem cu miao et sine fo
te qui an secula fuit et post secula ee habet.
Deq ei si tepora sta sut ut michi uidet: ante
pora fuit: a quo tepora sut. Ho at fit i tem
pore. Quo igit aut teporale utempalit: aut
intepale solit tepalit: esset. No ergo vniq
deos crede potui: quos hoies moiles cognoui.
In multis tn motibq animi posita: ppendide
si pauldubio nobis ignotu ee: qui solus itepa
liter tepalia per tempa fecit i quibq sut hoies
quos pphana supsticio deos putat. Huc qms

me latente semp amavi. hinc me semp
deuouit a quo sum id qd' su' nisi me sente
tia fallat: cuius spū me aiata sentio ut nō
desista donet ad eū ptingā. Quapp' fame
urē tumultu p' venerabilis p'culsa. mente
meā hys apicibz iuolue cēsu: ut pateat
vobis velut i verbis oris mei. p' irritos ex
osa penates et ianes deos. illū deū solū
mō iuestigem. cuius cognitiōne apud vos
eē prepi. vnde si ita ē ut fama refert: sup
plures offero p'ces. deducate nocte ignora
cie chaosq' cōfusiōis ab āalle vrē p'cordis:
et iducate i me solē sciēcie lumēq' distrea
ois. Appeto eū verū deū scire. qui fecit visi
bilia et iuisibilia: et utrū sit vere vng. ut
egopa meū iā dudū argumētati sui. Qs
āt sit et q'lis et quātus apire michi digne
mī. et legati vrē testimonio cōprobāe: si
me dignā vrā iudicatis gione. **Valete.**
Hāc eplām iūeto cui credet cautissime dixer
it alexindua ad origenē presbiterū barba
ta. Et q' hee due vrbes alexindua videli
cet et nythomedia altrifery lōge distant:
dubitat p'piciatissā virgo barbara q' spe
delata. nūcū que legauerit debitū fortiter
effm: ne aut i fortuna adusitate aut lā
guore mtueiente nūcū morētur. et sic p
sa tā cōcipita legnaōe p'uidetur. **Vnde**
p' nūcū que sup hoc misit: sepe i aubitu
lo cordis lacrimabiliter fudit orōne dicens.
Onē deq' cuius amor et cognitiōis desideiū

tanto tempore me non frustra exiit. **D**ne
que solum et absque societate credo deum. **D**e
us ad cuius creaturam dii quos colit humana
creatas nichil sunt. **D**eus qui antequam venias
cor illuminas: ut te expectet te veniente vi
deat. **D**eus qui me fecisti ante te iudicium:
et ratione vere distinctionis per ydolorum stul
tiam ad tuam produxisti sapientiam: tu dne si a
te est appetitus meditationis mee si michi
temetipsum reuelare dignaberis. dirige que
so et firma pede eius que ad famulum tuum
misi: ne aut me aut illum mors preueniat
priusquam relectio veniat. **Capitulum iiii**

His itaque et alijs prius postulacionibus
virgo barbara intentata et preterea duos
corum regem. preterea egritudine delu
dente: hospes legatus alexandria ingreditur.
et exquisitum sapientissimum origene repper
it intra palacium mamee venerabilis ma
trone matris alexandri cesaris prius memo
rati ubi occupabat: et docendo eam: eiusque fami
lia fidei christiane religionem. **C**ui puritatis illius
tristis virginis barbare litteris: tanta irrepit
leticia: ut protinus etiam oscularetur benedicens
et laudans deum: qui humiliori semine abrahe sus
citauit de sacro gentilitatis et vocatione sue
solite matris produxit semine verbi spiritus. **Q**uod
mamee non celans: apertum demonstrat ad
mirabile mulieris fidem predicat: primo deum
qui talia operatur magnificat. **H**ic nouelle

placationis corda. i radice xpiane fidei so-
 lidat. Hinc diuine amore p medullas eorum caritatis
 aaru fidelium confirmat. Et ita accendit ut
 ia nil queret pter eum: que tanto studio et
 sola pponit mulier pagana quesisset. Tunc
 accelerat doctor pstantissimus fluuius erida-
 nus entia dogmatibus: et tractatio per-
 tois sui veto velocius edidit q desiderio bar-
 bare respondet i huc modum scribendo.

Origenes indignus uerba dei **Ratio origenus**
 sacerdos et ad hoc put possibile e ostensor
 ena nuc alexandrie degens. Barbare bar-
 balce genis bene degenei filie i adopaone
 filiozu dei transgressure. i xpo ihu uera salu-
 te. Nouu diuine opacois genq. nouit no-
 bis suscitauit gaudiu. alijs nouit pb et pper-
 taolu. Quis ei audiat ab errore gentilitans
 ad norma fidei xpiane que p a deo tm m-
 spiratu. sua spontanea uoluntate declinae
 et hoc no habeat i stupore. Nemo hatteng
 optinuit hanc a deo gram. ut no idigeret
 extelozu magisterio ad eius de noticia capi-
 eda: pferri irretitus laqueis ydolatrie.
 Na tibi ia nil remanet suadedu: nisi ut
 ipa scripseras. quis sit et qlis et quatus.
 Quoma quis sit ipso auctore ia nosti. Que
 et alia q uisa fuerut oportet put ipedona-
 uelt conabimur te breuiter docere. De q igitur
 e nome a se dictu substantie significatiuu.

12
 02
 11

et vniuersaliū appriū quo nō sit alter appel-
labilis. Quia si p̄ficiat exprimit q̄ sit diui-
nū et p̄stiat oīa uel q̄ diligit q̄ condidit
vniuersa. Huius aut̄ ethymologia noīis a
grecis ē sup̄ta: et dicitur a uerbo otheoro
qd̄ ē uideo uel a uerbo theoteos qd̄ ē curro
q̄ oīa que sūt in seip̄o uidet et dū nichil ex
seip̄m aspiciat q̄ nichil extra seip̄m ē. Et
q̄ uelocit̄ currit et oībq̄ eque p̄ns ē: auḡ ea
am motū ē stabilis at̄ i seip̄o stat icōmuta-
bilis nūq̄ suā stabilitate deserens. mouet p̄
seip̄m oīa: ut motu suo eēnā alie subsistat.
Sūt etiā alia noīa q̄ diuīe substācie possūt
aptā significatiā qualitatis et p̄tatis ut
ōipotens magnū bonū imēs et̄nus et huius
modi alia i quibq̄ nichil aliud ē ip̄e q̄ ip̄a
qualitas siue p̄tatis. Ōipotens ē q̄ om̄ipo-
tentiā habet et ōipotētia ē. sic et bonū ē et
bōitas: utiq̄ et de ceteris ē sententiā. Unde
sicut nō ē p̄ter deū ōipotens: ita nec p̄ter
deū bonū: in quo nō ē bōitas accidentaliter
sed substācialit̄. Sic etiā cognosce deū mag-
nū sine p̄tate. bonū sine q̄litate: cui non
ē accidens magnū eē uel bonū. sed hoc se-
per eē qd̄ semp̄ ē. Ideo ē noīa p̄tatis ha-
bet sine p̄tate: q̄ imēs q̄ eternū ē. Ide-
o q̄litate sine q̄litate: q̄ bonū et plus q̄ bo-
nū ē. q̄ uirtū et plus q̄ uirtū ē. Unde nul-
lius categoriē p̄ue p̄ceptiua p̄dicabilis
ē illa summe maiestatis diuīe diuītas cū sit
plus q̄ v̄sp̄oīa. q̄ om̄i op̄ia v̄sp̄arūre

atq; e' cu' sit plus q' p'tas p'ius noietur
 p'tas q' totus p'tas p'imapn e' cau
 sa. Est in super plus q' qualitas. p'ius sepi
 us p'dicetur de eo qualitas. eo q' totus q' li
 tas coditor e' uel q' significatio virtutu
 ei9 per hat exprimitur. Que cet'aru quoq;
 categoriaru imitatur sequentia: q' licet no
 interrogat9 q' nre video ut te pauas m
 strua. quo saliret ta'm methaphoite de deo
 p'dicent' ac eo ordme declarantue e' ducedu
 m quo circa te paulo lacus e' imozandu.
 Est a' de q' qd' necdu te stare i' lris inuisti:
 sicut i' eencia vng ita et i' p'soms trinus:
 q' trinitas e' pater et filiq' et sp'us sc'us. Tri
 mitas m'q' singularis. et no' aliud: q' vna e
 ademp' natura i' trib9 e'. Unde et noia que
 natura uel eencia significat i' plu'ali defia
 ut nuos: ut deus. om'ipotens. et quidq' ab
 eod'ia p't. Pat' igit' m filio et filiq' i' p're:
 sp'us ve' sc'us i' p're et filio. Pat' at' e' a
 se. filiq' a p're. sp'us sc'us ab utroq'. Sicut
 a' filiq' e' a p're. ut sit pas filiq'. ita sp'us
 sc'us ab utroq' ut sit ambozu sp'us sc'us.
 Pater tn no' p'cedit filiu' tepoe: q' semper
 p'r. semp' habuit filiu'. Nec sp'm scm p'r
 et filius: q' semp' p'cedit de p're et filio: cu'
 sit q'epabilis p'ri9 coet'ng. Igit' ineffabili
 mo' deus. et trinitas e' et vnitab: diuidiuus
 et iduidiuus. Diuidiuus q' p'r genuit. filiq'
 gentus e'. sp'us sc'us nec genuit nec g'ltus
 e'. sed e' ambozu caritas et comuio. Indiu

no

dius vobis. quod unum atque idem est pater et filius
et spiritus sanctus. Quia ergo pater ad filium et
filius ad patrem spiritus quoque sanctus ad patrem
et filium misericordie refertur: videtur relatio quo
dammodo de deo dici. Sed diligenter inspecta. ipsa
eandem tenetur translationem: pro eadem et filius et spiritus
sanctus nominata habitudinem sunt. Unde si dicamus
eam ipsius habitudinis. quod dicitur ad aliquid nominata esse:
et plusquam habitudinem non abhorret. At vero cum
non sit credendum eandem habitudinem in excellen-
tissimis diuine eternae substantiis: et in his que
postea ab ea condite sunt. Nam quodmodum
in fallor superat omnem eternam sapientiam virtu-
tem: ita eandem et omnem habitudinem ineffabiliter su-
pergreditur. Nolo quod credas habitudinem me
patrem deum et filium deum esse: quibus me te et pa-
trē tuū potest excogitari. Hic est habitus carna-
lis: et ex diuisione nature post partum primihonis
in multiplicacione requiritur. Sed quod longum est tam
multis intendere: ad narrationem vniuersi te re-
deamus. Quicumque igitur hec omnia me sacre fidei
septa non recipit: non habebit quod ad eum perti-
nere possit. Tu autem hec intellige. intellectu crede:
et si quod deficiat ad plenitudinem desiderii tui
in legato nostro require: qui te legem sanctam eru-
diat: et libris quos secum defert instruet. **P**
moneo tamen: quod si fors euenerit quod pro christi
nomine non dubites te omnibus tormentis tradere:
primo eandem et mortem offerre. Ipse enim dicit. **Q**
ui proderit animam suam propter me in hoc mundo: in
vitam eternam custodit eam. Vale seipiterno

16
salutis filia. ad vota tua cotidie melius pol
Ecce at̄ sup̄tū **Capitulum v.** **lens**
de cōpresbiteriis vnū cū lris eiusdē
origenes doctor honore dignus festi
ne misit ad p̄lcam barbarā: remisso siml
legato eiꝫ illi ī ducē dato. **Q**uō tūc? **C**um
diuersis p̄grinatōnis euētibꝫ se expone
rēt. affectabāt quāquidē fines nythomedi
e cōtingē: uolūtes sup̄ pectōe plures cau
sas astuare. ut īgressi ciuitatē palacūqꝫ dy
ostori regis eiusdē fallerēt arbitriū: et de
sido filie sue barbare ad grām xp̄iamta
tis uēire satisfacerēt. **A**udiūt igit̄ eā lō
iā ex lōgo p̄stratā: mdeqꝫ trahūt argumē
ta fallendi. **I**lla at̄ nō corpali laborabat lā
guore. sed solo diuinitatis amōe: adeo suā
sa spiritali igne ut iā dicē cū xp̄i etiā pos
set. **I**te dicere dilō: qꝫ amōe languēo. **P**
cessit itaqꝫ p̄clare barbare nūciū: et nū
ciū ei nūciū uiri ad quē ierat p̄ foribꝫ
stare. optentūqꝫ medendi uelle m̄tare. ut a
lexandring archiater putātur. **Q**uō illa p̄
cipiens auribꝫ plusqꝫ mellis dulcediē saci
ata. p̄ting has voces p̄mo pectōe fudit. **O**
desideriū uere deitatis īsmcti cōceptū. uē
fegūdis flantibꝫ agitatū ē: quo nūc ad portū
diuīe cognitōnis attigē mēat. **H**ic adhuc
mē media uerba. hōiēm postulat aduocai.
Qui īgressꝫ: officiosissimā ī xp̄oneo deo
mfert salutē. **I**lla at̄ a diuīsiōe eiꝫ cōsurgēs

salutata. humotensq; inclinatur. et tã dei
nomẽ q̃ hoiem veneratur. **N**oxq; iponu
it aurib; eig; p̃rem suũ dyoscorũ adueniẽ.
Illa vero q̃ festim ipsiuit cubili: ut p̃rem la
quedi coloe sicut prudie defraudaret. **Q**ui
accedens ad filiã visitatiois grã: ut vidit
ignotũ virũ se nescio aggressum toruus in
fit dicens. **Q**uã huc et cur huc? **C**ui filia.
Est pat̃ alexandung mededi peritq; qui in
ch; subitũ spondet valozẽ: nã magistrũ fa
tetur se alexandue habẽ: q̃ cont̃ vsus me
dicorũ etiã auas curet. **Q**uod pat̃ audiens i
gaudio securo reuersus cõcedit filie cũ eo
sui colloquio. **I**pẽ at̃ recessit: m̃corans se
circa alia occupari. **A**cepta igit̃ colloquedi
licencia: soli sacerdos et virgo barbarã cõfe
rũt m̃ se sua mysteria. **I**ntea plata ouge
ms eplã relegit̃: et ab ene docta bene icelli
gitur. **S**ecũdũ vero tenozẽ eplẽ si quid de
fuit: ad plenitudinẽ desiderij sui i legato
requisiuit: et ad libitũ iuente. **C**ognito itaq;
quod p̃r et filiq; et spũs sc̃us sit solq; deus. ple
nus et p̃fectus: et quod missus fuit filiq; a p̃re
p̃ susceptã huãmitatẽ. hoiemq; p̃ditũ reuo
casset; captiuũ redemisset. ac per sc̃m laua
chru eig; p̃cã lauisset: ac telem̃ toto corde
ad baptismans grã. anhelat. ad fontis po
tenciam. licet nondũ p̃pter p̃rem desiderũ
poterat adimplẽ. **S**ed que ut regina saba
vẽ salomõis cõplatoris respallata colloqui
o. deũ laudãb; et collaudãb; leta cõparet: et

17
egreditur dicens p̄ se melius habere. Quo
audito: pat̄ totis visceribus cepit iocundari.
Ab illo ergo tunc egregia virgo barbara in no
uitate vite abulans. solū que sursum sūt q̄
rens. solū que sursum sūt sapēns cupiens.
meditabatur in lege dñi die ac nocte: evā
gelistas quoq̄ paulū et psalmistā discutiē
do p̄legens. libros sabbat̄ quos ad cogniti
onē uere deitatis et fidē xp̄ianitatis. vitesq̄
modestā venemibilibus doctor origenes ei
tūc miserat. Unde p̄ exercitiū studiosē va
cations. ultra modū creuit in sciā diuinariū
scripturā: eā absq̄ maḡo fouere spū sc̄o
qui rigat penetrabilia cordiū. Sed q̄ frigidis
animis loquēdi dilatio solet in fastidium
verti. ommissis bonorū operū fructibus quos
timidos sine misericordia in abditis pepit
dno barbara virgo adusq̄ temp̄ illud trāsi
lamq̄: ex quo ei occasio martiriū secūdu
sup̄nā dispositionē manifesta puenit.

Quadam nāq̄ die *Capitulum v. sextū.*
dū in septa palati speciosissima
virgo barbara p̄ filiabus hominū vera
luce illustrata. delicata ut regina hester xpo
sumo regi b̄n̄placens deabularēt: occurrit
ei pat̄ dyostozus rex. et figens in illā curio
sus oculos. pulchritudine vultus eius conside
rabat diligenter. Rex etē pestifer puerus
bom̄ male utens. filie uenustatis emnēci
am extelozē sibi notā audiens. mitatū lon
gelateq̄ eē diuulgatā. m̄teiozē q̄ p̄maxie

extellena or erat penitus ignorabat. Quis
confiteris heri in corde suo solitate apud seipsum
modum inquirat et extorqueat: qualiter et quomodo
tanti decoris ymaginem abscondere posset: ne
hominum aliquis eius tam preclaro fructur aspectu.
Tandem quoque rex prefatus habito exquisito et
oportuno suorum preteritum consilio: ad diuersas re-
giones mittit discretos nuncios: studiose ex-
quirentes artifices in sectionibus et sculpturis la-
pidum peritos. Quibus ad nuntium adductis con-
uenit singulos ex denario duceno iuxta sue
artis facultatem: exponens illis aliquid decretis
sumptuose et magne turris dispositionem: quam
sibi etiam quadratam fortissimam sublimem inac-
cessibilem constructuram ordinauit. fit ergo
festinus fabricandi apparatus: instruitur omnis huius
rei necessitas: acciuntur instrumenta: politores
sumunt opus: radiunt fundamenta: autem tempo-
re edificium turrisque in altum tollitur: et ad im-
perium dyostorū decet extruitur. Quia turri
vero forma quadrangularis quadratum respicit
orbem si undique fenestretur: dyostorus non
iussit ibi fieri plura geminas fenestras: ac
quilonem saluet et meridianam. Totaque iudi-
cas orientalem et occidentalem: ne splendor orientis
solis delicate puelle matutinum fugaret
sopore: ne uel distedens calefaceret locum plus
moderato. Et ipsius regalibus ibidem neces-
sarius: dyostorus rex filiam suam formosam pe-
luti quedam thesaurum nobile et insignem meliis.
Hinc cum iam plenis nubilibus amens heri a rege

pre multorum nobilitate. potentia ac magno
tunc principum pre humili per nuncios solempnes
et litteras quietur i coniugere: quod pater nul
lo modo suaderet. Sibi id renuendo sic respo
dit. **H**eracle: nemini omnia sociabo spem
meam. matrem familias meam. filiam etiam vite
mee. solamenque oculorum meorum. **S**ed tandem
huius rei pro corruptus ad eterna aspirans. suo
tunc baronum consilio i format. ut et ipsa de
hinc diuicias ac dominacionibus seculi. ac ipse etiam
pater principum amicis magis fructur. tur
rim ascendit. quique filiam ad hoc exhortans.
pretendit ei regna diuicias. potentias et de
lectaciones mundi admodum. pater sui sathane
super motum exelsi. motum magis dyaboli sug
gestiois. **Q**ue tunc finaliter a patre temptatur.
non voto uolendi. sed si ipsa uellet consentire
hinc uerbis pulsata. **Q**uid filia. est ne tibi uo
luntas nubedi. **A**gitur ei non modicas dete pos
tulacionibus nec michi hactenus ulla huius rei
constat sententia. sed si fors tibi ceciderit. p
ting assentabor. **A**c uirginem de qua barbara
prudensissima. paleam mundi flores et pote
cias abiudicans dixit. **A**bsit pater. non distre
pet a corde tuo cor meum fateor et quod mecum
habeam testificor. **N**ullus tam nobilis. nullus
tam pulcher. nullus tam diues fortis. nullus
que tam diues est. cuius amorem her mea reuocet.
Attencior. imo non si filius esset imperatoris qui mi
hi sponderet coronam regni. et dominacione
imperii. **A**ur pro et aliter propositum est michi.

Ad qd' ipse iat' arbitretis? Respondit cursum
filia. Recedat hinc preru' blandities. pollicia
tao multifaria: sordet oculis meis aureatu'
formatu' pulchra diuersitas. paosa mom
ha pedibz conulco. famulorumq' plura obse
qua respuo. satis ei pater i tua gra' habe
o. **V**otu' at' castitatis ia' voui: cuiq' non e'
digna ois rei ponderatio. Et hec dicente ea
pat' ruit i' aplexu' ei'q' diu ea deosulabz: eo
q' tale in ea repperisset nuptiaru' repudiu'
affectu' suo votu'. **N**ox igit' p' munu'
uitat' p'mittit ei pat' oia' que p' suo com
do ac deliciae de' tueri possint aptai ornatis
sime se costrui iussuru': et p'apue i' ea bal
neadi causa lauacru' ope nobilissimo artu'
textu'. Quibz tunc descendes recessit: et mag
natoru' nu'caos vacuos remittes. p'manebat
ubi opus ut filie assueuat fieri mtebat' qd'
signu' fedelis eet: q' p'cau' filia sua pepigis
set ne quonda' copula maritali' voluisset.
Interea d'nostoribus rex. q' p'fidis p'cepto i'
p'iali auctoritate ibide' regeris vrgebatur
stare no' p'uales. designata magistris i'cep
ta laboris q'litate et q'itate ac commissis om
bz sue possibilitatis rebz consisus filie et fide
i' ei'q' istuta quoq' multitudie artificu' ut
op' adus p'ficetur. anumeris cuilibet ex
u'egro p'p'iam mercede' sua. e' p' ipatoris
q'busdam negociis i' regione' p'fecturus lo
gmqua. Et conuocatis militibz suis p'caoru
bz: mto consilio q'rit quali mo' via arripiat.

79
Qui consilio pacto illuc pfecto ē faciens
ibidem tempore nō modicū. **Capitulum septimū**

Absente p̄re ergo et morā faciente
miserulosa famula dei barbata turri
descendit ut lustraret opus mirabili
tate. Que tū p̄ structūe loca deambularēt pe
nes lauachzū suo p̄ solatio fabricatū ac mico
artificio decoratū: vidit illud solis et lune
stellarūq̄ sup̄ celestū figuris igemose sculp
tū et depictū ut oēs iuētes ammiraretur
de tam precioso facto. Et meditate ea de
origine motu et ifluētijs earū quarū figu
ras ibidē iuebat: astitit ei āgelus dñi de
celo sapiētiā diuinā ei ifundēs tamq̄ i va
se p̄portionato. Verū q̄ nisi super huīle et
quietū requiescat spūs dñi. Declarauit ita
q̄ ei āgelus vniuersa orthodoxā cōternētiā:
ut p̄us efficacitē ex p̄habitis origines le
gationibq̄ sicat edocta. Et sup̄ hęc oīa nar
rāte ei āgelo de itarnatioē xp̄i et quomō
bōitate sua ḡtuita caractere sp̄ealis p̄uile
gij ei ip̄fferat. cor eiꝯ velo castitatis sig
nādo q̄tenq̄ nullū p̄ter xp̄m amatōrē admit
tat apparuit ei dñs illico i similitudinē pulcher
rim puā i quo magis q̄ exprime sufficit
delābat. Intēa notificas a āgelo diuersas
penas tormēta et mortē q̄s ip̄e dñs mere ḡ
tis p̄ ea et ceteris hoībq̄ sustinuit: p̄nūciāuit
eā multa supplicia noīe ip̄ius oportē pati
ut nō solū coronā virginū doctorūq̄ optine
at. verū etiā et martirū possideat. Hęc at

angelo dicere ipamq; adhortate. q̄tenq; ob
xpi sp̄osi sui amore ad martiriū se dispo
nat. mutatq; ē puer q̄ totus pass̄ et s̄a
guinolētq;. **Qu**ap̄t̄ messia virgo bar
bara ī extasi p̄ doloē et cordis cōpūctioē
posita. p̄mo tota amens ex cōpassioē s̄a
recolēda d̄m n̄ri passionē et mortē cū oī
am̄itudiē et deuotioē plāgebat. **E**t sic
m̄ito dicat ei ille āgelq;. pat̄ eā triplici
aureola affirmauerūt coronādā. **S**pene
tua et pulchritudiē tua. itende p̄ppe pro
cede et regna. **H**uc nepe purissime or
ginū gēme āgelus declaratioib; celus
sic cōfirmate. necnō quigens sacris lega
tioib; p̄us ut p̄mittit̄ imbute. s̄a et m̄
diuidua t̄mitas sup̄na in ea luce manāte
p̄ ceteris luculentius claruit. ut nodū renata
baptismate cū ap̄lo valeat dicē qd̄ m̄itādū.
Prā cōuersatio in celis ē. **H**is etenim p̄
actis celica virgo barbara p̄rasiēs et cor
de voluēs apice luas s̄e et ī diuidue t̄m
tatis oēm hoīem venētē ī hūc mūdū illu
mari. cōsiderauit duas solūmō fenestras
ī turri sup̄pastates. **C**ur m̄gt̄ artifiab; du
as tantū fenestras instituit. **S**ic aut̄
pat̄ tuus cōstituit. **Q**um illa apt̄ michi
hūc pater edificat. **R**espōdet̄ ita. **S**ergo
ita est p̄mo q̄ ita ē. licet̄ vobis parere
iussiom̄ mee. ut et terciā noīe meo fixam
ab ouētē sup̄addatis h̄is. quas dilc̄is pat̄
ip̄auit. ut fieret. **H**ec dicens. numerū s̄e
trinitatis īplei volebat. quā toto corde ip̄a

80
tolebat. Illi autem dicitur obediencia sibi exhibere civitates. licet remordeat misericordiam timor dyostou. Adicitur tamen tertia quam preceperat puella fenestra. Supra sic disponere quam ut perpetuo sit memoria. per eam autem baptisma lux ista celestis. beatissima barbara sancte trinitatis maiestatem agnouisset. Nec aliter procedere poterat quam diuina providebat. In quidem inde ut in processu narrationis patebit virgo sermissa ad martirem palam accipit. Postmodum barbara varis virtutum floribus insignita intrat lauachium supra enodatam. ubi in orientali plaga in columnis marmoribus que in molliera dextro suo pollice vivificare crucis impressit signavit ut in eam metes intarentur usque ad presentem ibidem permanere. Et descendens in absidem lauachii aqua nullam habere. prostravit se cum lacrimis et oravit dicens. Domine ihesu christe qui per famulum tuum moysen de petra in deserto aqua produxisti. aperis michi in loco isto fontem aque vive et benedic eam ut in nomine sancte et iduudue trinitatis hic possim baptizari. et a peccatis omnibus emundari. Et facta ibidem signa presentium pedibus eius dexteri in perpetuum non delenda. tanta illius aquarum confluentia emerit. ut ad umbilicum illi pertingeret. Que quidem aqua mox ibi diuisa est in quatuor partes ad modum crucis. et per quatuor rivulos velud ex paradiso terrestri flumina emanavit. Et per

amplius ē ac laude digniq; ad modū xp̄i
in iordane tactu huius diuine creaturę aqua
sac̄ificatur nā ibi influūt usq; nūc gr̄e salu
tis ac sanationes om̄i languorū ad laudē
alme xp̄i sponse barbare deuote iūtabq; **H**o
c lauachrum simulat̄ pb̄atice p̄isane m̄
q̄ palatq; verbo dñi sanatq; ē. **H**oc lauachrum
simulat̄ aque viue: quā samaitana ad fon
tē a xp̄o petiuit. **H**oc lauachrum simulatur
natatoꝛie syloe i q̄ a natiuitate cęq; lauāb res
perit et vidit. **H**ic ē fons icorruptibilis fons
signatq; fons ortorū: puteus aquarū viueti
ū q̄ fluūt i petu de lybano. **I**n eodē itaq; la
uachro agna xp̄i barbarā eo disponēte qui
nosat que sua sūt. etiā cui nichil i possibile
ē per gloriosū eiꝯ p̄cursoꝛē iohāne bap̄tis
tam sacrosā bap̄tismatis ē renata fonte:
que trina capitis submersioē xp̄o cōsepul
ta cōsurrexit ei a mortuis per inuacio
nē sp̄s. **N**ec istud videlicet q̄ tā p̄cā
dei barbarā a bap̄tista iohāne sit bap̄tiza
ta generāe debet i audiciū cordibꝯ scrupu
lū hesitacionē seu dubitacionē quoquo mō
net etiā offensiue piās aures mouē hūc pas
sum p̄tinctates. **Q**m̄ i diuersis gestis legi
mꝯ et scripturis aiās sc̄as a carne solutas
varia miscela circa hoīes i terris obsequiose
pegisse. **R**egmꝯ ei aplorū p̄ncipē petri
dudū sc̄m i āneris corporeis sepatū: beate
virginis aḡhate aiā salutis miscelialit̄ i car
cere adhibuisse et mamillā suā dilamata

pectori suo integraliter restituisse. Sic etiam le-
gimus beatum martinum, beatum nicholaum et be-
atum augustinum et plures alios de sanctis et
sanctis nonnullis viatoribus beneficia plurima
miserabiliter et obsequiose. ymo et quodam
modo miraculose rependisse. Quae non mi-
rū si imitatrix omnium virtutum barbara per bea-
tissimum iohannem baptista sit baptizata, qui
scola est virtutum, magisterium vite, scitatis
forma, norma iusticie, virginitatis spe-
culum, pudicie titulus, castitatis exemplum,
penitencie via, patrum verna, fidei discipli-
na, cuius etiam norma et regulare vita ab
illa hora perfectissime est imitata. Quobrem
non timeo tanta ac talis virgo per ipsum in
xpo est regenerata, fonteque sacro dignissi-
me baptizata. Ex tunc igitur christissima
virgo barbara perfectissima eligens vitam locu-
tis ac melle siluestri contentabat, plurimum
imitando, de quo dominus noster christus attestavit
dicens. Inter natos mulierum non surrex-
it maior iohanne baptista. Cuius non est
aut fuit talis mulier super terram. Unde me-
rito sibi dicamus illud iudith tercio decimo
scriptum. Benedicam es a domino deo exercitum pre-
sibus mulieribus super terram, et benedictus dominus
qui dixerit te, et nomen tuum ita magnificavit,
ut non recedat laus tua de ore hominum. Unde
supradde possumus hoc tercio ruth. Fiat omnis
populus te esse mulierem virtutis. At vero felix
assisa virgo barbara turri leta ascendens:

videns simulachra et ydola p̄us auro et gē
nis circumornata p̄iosib. suscepit sp̄m san̄
multipharie bene mobile. discretū mōta
m̄iam/luculentū itactū benignū acutissi
mū beneficiū certū diligentissimū securū:
cūta sup̄m̄spiciētē. **V**apor ē deficiēt m̄
tatis sic ḡrauit et arriuent mētē eius:
eciā et affluētia glorie et sinceritatis dilā
sponsi sui fide catholica eandē repleuit:
ut ammirādo ei dicat eccl̄a et cōgratulādo. **O**
mulier magna ē fides tua. **B**eatissima i
git̄ virgo barbara s̄i sp̄s illustratio ē sig
mē decorata: arduissima extat triumphā
trip̄ tenebrarū om̄i deiciens p̄tātē. **N**em
pe turri ascendēs ituta ē ut supra d̄inos
atur simulachra et ydola p̄us: queq; ex
puedo i facies eorū dixit. **I**les v̄a fiant
qui faciūt vos: et oēs qui cōfidūt i vobis.
Et accedens ea cōfregit ac paup̄ib; frag
mētā erogauit: nā beatā se fieri cupiebat
iuxta illud p̄phetiā. **B**eaty qui intelligit su
p̄ egenū et paup̄erē. **E**t iterū. **D**isper
sit dedit paup̄eib;: iustitia ei; manet
i sc̄lm̄ sc̄li. **C**umq; i arce turris cōt̄ die noc
tuq; studebat ym̄p̄m̄s et cācās spiritalib;
cātās et psalles d̄no sic. **B**ndictā d̄m̄ i oī
tēpore: semp̄ laus ei; i ore meo. **B**atudi
nes quoq; q̄s d̄ns i ewāgelio oēs habere de
siderabat: sc̄licet paup̄ eē sp̄ū: ut diuici
as consequer̄ regnū celozū. **N**atus: ut pos
sidedet terrā rep̄missiois: t̄rā videlicet viue

22
au. Seminare luctū cū habitātibz cedar
ut cōsolaret^r in requiē iherlm. **E**surge et
surre iusticiā i cœlis ut saturaret^r in cœ
lis. **M**iserere et filia mēe fieri ut ipā mām
consequeret^r. **E**sse mūdo corde ut deū pos
set vide. **P**acificā fieri ut vocaret^r filia dei.
Persecutionē pati ppter iusticiā ut suū quo
q̄ eet regnū celozū. **A**d ultimū maledicta
et oē malū ppter deū audire ppter deū ut bñ
eet et copiosam mercedē habē meret^r in cœ
lis. **I**hs at oibz dū in dno crescē volebat
volēdo crescebat. **I**uit itaqz de virtute i vir
tute: q̄rens etiā ut angelicos tangit^r vana
mo. at scis martiribz videt^r deū deozū in
syon: quibz et nalu^r pmissa ē aureola mar
tirij circumdata dyademata. **Capl. iiii.**

D Retera regressq̄ lōgo tēpōe post p̄
bāssimē barbarē dyostozus rex mi
ratur p̄fā opēis q̄litate: et memor
adhuc cōstitutionis quā posuerat i edifica
tiōe turris. **Q**uis inq̄t cū duas tm fenest
ras p̄reperi fieri etiā addē p̄sūpsit? **C**ui
vng respōdit. **F**ilia tua dñā mea id ab ar
chitectis ipetrauit et quodāmd extorsit.
Cōtinuo autē pat^r filiā accersitā: post of
tulozū libamā diligēt^r ita mterrogauit.
Tu ne filia terciā speculā fieri voluisti?
Ipā vero respōdit. **P**rimo et bene pater:
q̄ tres fenestre oēm hoīem illumināt
due at domū obfuscāt. **Q**uō inquit p̄r

habundantius illuſiant tres fenestre duabꝫ
spū scō repleta virgo beata respondit
Tres illuſiantes euidentius sūt p̄r et filius
et spūs scūs : nō tres dñi sed vng verus
deus plasmatōr om̄i i que ar de et hūc
adorare oportet. **E**xob̄re per verba affla
ta mirificā flāma caritatis q̄ foras mittit
timorē : i p̄terita virgo barbara sic p̄m̄
in super aggredit̄ dicens. Est "mysteriū"
pater qd̄dam i duabꝫ fenestris : sed ma
ius ē i tribꝫ ubi vario nulo carnalis con
stat conductio. **S**iquidē nō nisi de utroqꝫ
sexu nascitur hō : et ideo p̄t̄ ad nos bo
nū ē duas fore fenestras ut a gelido ar
e v̄r a calido mulier designetur : i qua
ē oīs sanguis feruor. **I**n trinario vero
nūo si p̄ciet̄ audias : qd̄ nōdū didiceris
latere videbis. Est eī pat̄ ut p̄monu ip̄a
diuinitas : q̄ cuncta creauit visibilia et iuisi
bilia i nro quodā et ineffabili mō i tribꝫ p̄
soms cōsistēs q̄ sūt p̄r et filius et spūs
scūs iduisibilis iduisibilis : ut quis p̄
se sit p̄r i eo q̄ p̄r ē. nūq̄ tamen sit si
ne filio sine spū scō i eo q̄ deus ē. **E**x
ena de filio et de spū scō : salua fide ē sen
ciendū. **S**icut i turri et fenestris : licet nul
lo mō similit̄ videatur eē. **T**urris em̄ i
eo q̄ turris ē cū sit vna simpliciater tres ha
bet fenestras triplaciter : quarū vnaqueqꝫ
fenestra ē tantūm et nō turris sed i tur
ri ē i q̄ defiat similitudo. **N**ā vnaqueqꝫ p̄

23

sona in sc̄a trinitate si pat̄ ē. quib̄ sit
sola per se pr̄. eadē t̄m pleng deus est.
Si filij ē quib̄ sit sola per se filij. verūp̄
tamē pleng deus ē. Si sp̄s sc̄s ē quib̄
sit sola per se sp̄s sc̄s. attamē pleng
deus ē salua m̄m̄rā isepabilitate. q̄ v̄ng
verus et solq̄ deq̄ ē pr̄ et filij et sp̄s sc̄s.
Quarū p̄sonarū vna p̄ carnē assup̄sit
me iā t̄ quigū dixit. nā pr̄ deus filiū
deū sociauerat. michi p̄us eadē q̄ tu p̄gre
p̄fisteris. au meā desp̄odi virginitatem.
et iuolabile fide. **Atq̄** at amore non
me sepabit ulla tribulacō. nō angustia.
nō p̄secutio. nō fames. nō nuditas. nō
gladius. nō piculū. sed si fors cōtigit
stolā corporeā t̄ngā ei iāuoē martirij
ut fiat bisq̄ purpurea. q̄ dignet̄ idū in
solio celestis t̄perij. **Hec** dicēte ea oblitq̄
sui pr̄ dirigit. et cades̄ t̄ terrā ut simi
lachrū exāme iacebat. **Qui** post aliqd̄
t̄p̄ois it̄ruallū in se reuersus verborū
q̄ filie recordatq̄. it̄llexit eā xp̄ianā ef
fectā ac xp̄m suū dicē sponsū. **Rox** igr̄
tur pr̄ furoē repletq̄ gladiū arripuit. ut
filiam tam sibi dulcā t̄st̄figet. **p̄** v̄o
nō mori p̄ xp̄o r̄nues. sed ḡit̄ori cōpa
aēs. orauit ad d̄m̄. **Et** m̄m̄ dei festina
demēcia st̄ā absasq̄ ē marmor. ea m̄tus
suscipiens t̄ mōtēq̄ t̄st̄uehēs eiecit cauer
nosū. **In** illo at̄ monte erat duo pastores
oues pascerēs. qui hoc it̄uebāt. **Cūq̄** oib̄

psrutatis triclinijs pat' ea nō iuēmissa:
urbis portā egreditur et mōte ascēdens
pastores interrogat ab hys quo sese filia
recepisset sasatatur. **U**ng cōpassq' puelle
eig timens ppter furore p'ub: nō vidi pu
ellā inquit constāt nō meis occurrit oculis
nec i me ē sacra ubi sit. **A**lter vero cry
delus idignū iudicās p'zēm diu molestā
i quisiōne filie: tenē eā digito demōstra
uit. **Q**uō factū iustq' iudex nō sustulit
ipuntū: nā eig ulcione mutaq' ē pastor
ulco i statuā marmoris ouesq' eig facte
sūt locuste: q' sit i spectaculū ad paosū
vurgis pmanet sepulchrū diē adusq' p
sentē. **V**irgo itaq' obediēssimā cū p'zēm
audiret: nīl remozata vltro sese ei obtu
lit. **Q**ui dū eā sponte sibi occurrētē appi
cēt: infertq' eig iibratū gladiū cōdidit
vagine: nec ipam occidere quis mō sed
corrigē teptauit. **I**gitur pat' filiā reper
tā ipie flagellauit et apphensa eig coma
de mōte attraxit et ad palaciū reduxit:
ubi tūc i arca ac tenebrosa cellula iclusit:
q' et cathemis clauq' eā munit: usq' m
crastinā alloquēdi morā plongauit. **P**er
hys cōtētq' sed mala malis accumulās: ne
quāq' via exeat custodes statuit. **I**pa vō
mibi āgelozū suffulta cōsocio: agone suū
dno cōmēdabat. dices cū psalmista. **A**dhe

Q **U**ng **S**it aīa mea post te.
p' die crastino
conaret filiā ab mētē oē scā riuotāe

24
nec ullatenus posset: furiosusq; ad hunc p̄side
noie marianum et narrat sibi simitronem
de omnia contigisse filia videlicet eam esse auer-
sam a cultura deorum ad cultura xp̄i sic ma-
ens. Infelix fortuna natiuitate michi illic
eundi iposuit: ideoq; filia p̄didit. Longa
a membrorum passio: aut vix aut nunq; cur-
tur. Si recens hic eet isama: fortassis amo-
uetur. Sed affectatur hic et mo leme et mo-
duriter tractetur: an forsitan duorum quouis
mo consensiet. Vmat: hac amecia ego p̄e
m ceruice eig post diuersa penaru gene-
ta ultio gladio reserabo. Hec itaq; dices
p̄sidi: adiuuauit eu p̄ deorum potentiam
ut atrociorib; ea tormetis dederet: et ap-
p̄atorē acus ad ea micti p̄suasit. Que-
cu talit se videt couicta: ita deu orae cepit.
Oñe dne cui suppetit vires oia q̄cuq; vis
face: p̄ te trahor: p̄ te ad p̄toriu feror:
nunq; talib; astati locis: vem mecu. Sta me-
cu. Suggere vmi aio subm̄stari arma po-
teae tue. p̄fiastor ei ad bellu: no meum
sed tuu. Tu cuneis ipioru cogredior: o-
portet iduar armatura tua: ut possim
stare. possim omce. ac possim tibi refer-
te signa victorie. Est fragilior vico muli-
er. sed tu viru de muliere facis: no perti-
mesta barbata acies te comite sola multos
oppugnabo. Magnu erit spectaculu si vi-
ceris: tuisq; magnu honor. et no modicu
forsan aiaru luctu. Statu vero ut barba-
ta mundi lampas ducit: an p̄sidi p̄ tribu

nalifedente: corde et oculis i celū mētis
prior eū affatur. Quid metibi p̄ses ad eē
voluisti. **H**is ne fidē meā agnosce. **C**ry-
ana sum deū verū adoro: falsa simulachra
respuo. **C**ui p̄ses ait. **I**nebruiata es vene-
no fallacie: ideo frontosa prior q̄ interro-
gata fueris respondisti. **S**ed q̄s tibi hoc virus
infudit. **D**ecepta es filia: alit̄ sese v̄ritas
habet. q̄ ut arbitreris. **G**ratissima xp̄i sp̄o
sa barbara respondit. **N**o virus bibi: sed
veritatē cognoui. nec arbitror: sed credo
ita eē. **M**artianq̄ dixit. **R**edi puella: nō
mētū si te illudit hec sup̄stia. q̄ quosdā
senes eā occupauit. **F**orti aiō barbara re-
pondit. **R**edi: q̄ iā errauerā. utiq̄ ad cre-
atorē meū ab ydolozū pfidia: nec e sup̄sti-
tio i nobis: sed i vobis. q̄ lapidibz et metal-
lis capita ieliatis: nō attēdetes eē factūas
artificum. de re ynsibili p̄ductas. **M**ar-
tianq̄ dixit. **M**iserēdū e asp̄ū tuo p̄ arte-
tis formosissimo et adolestēcie tue: ideoq̄
i primis sustinēda e grā p̄ris tui. cui te
restituē cupimz purgatā ab huiusmōi demē-
cie genē: sed si diuicius i hoc statu mētis
p̄durauis: i ultimis fortitud mētūa expi-
ar. **I**nuicēda virgo barbara respondit. **M**u-
chi misere vis: tibi misere. **N**ichi penas
mnaibz: tibi penas p̄meste. **N**e tempa-
lia tormēta mittet̄ in requiē eternā:
te tēpulis dignitas et huiusmōi p̄positio grā
dñs mūdi oibz et delicijs adornata. diri-
get ad penas p̄petuas. **T**ūc itā p̄motus

manans p̄ses suggerere dyoscoro p̄ce
pit eā nudat et v̄rgis cedi dices. Ver
ba verberibz recedūt. Gloriosissima autē
virgo barbara exultabat ī verberibz eo q̄
iā digna eēt p̄ noīe d̄m verbera pati cā
tans ita. Benedic̄s d̄ns q̄ nō amouit de
p̄caōne meā: et m̄iam suā a me. Hūc
diē expectaui: hūc diē q̄siui et tuem. Cū
q̄ acriter cesa eēt nec deficeret: iussit eam
p̄ses iterū sista cōspectibz suis. Quā h̄is
verbis aggressus ē. Num tibi cornea fibra
ē: Rōne lapidosū pectus nutris: Que
nec consiliis salubribz accēstas: nec fla
gella phonestas. Respice natales tuos
et nuptiis maiorū miserē: aut dee veste
au te gemtor deuouit casta deserui. Nā
si aliter placuēit nisi te deozū sacrificiū e
cipiat: carmbz tuis redūdabit desperisse
p̄ncipalia iussa p̄t̄ q̄suetudmē totius or
bis. Barbara respondit. Iusticie rigor flet
ti nō nouit: si forti vnt̄ pectore. Ego at
melis ceseo oīa mēbra mea tormētis ex
pone: q̄ a semita iusticie declināe. Ni
chil ā tam iustū ē: q̄ colē deū vnū et verū
qui dicit. Ego sū deus: et nō est alius
p̄ter me. Et nichil etiā tā iustū ē q̄ ius
sis ī p̄alibz obediē ī hac p̄te: ut demoni
a adorētur: de q̄bz dicit p̄pheta. Os ha
bēt et nō loquētur: oculos habēt et non
videbūt. Aures habēt et nō audiet: na
res habēt et nō odorabūt. Nang habent

et nō palpabūt pedes habet et nō abula
būt nō clamabūt ī gutture suo. **S**iles il
lis fiant qui faciūt eā et oēs qui confidūt
ī eis. **A**d qd martianus ait. **V**erbis vtrūq
pluribz q̄ sit sanis. **D**epone cōtenaoēs
et flectere moitū nris. adhuc eī saluari
potes q̄ semel ceadisse correxisse fuit.
Cui illa spū scō aīata et ī fide catholica
robōrata respōdit. **N**ō ē aliq̄ alia salus
q̄ ihūs xpūs totius mūdi saluator. q̄ me
saluā fecit. **N**ox igit̄ ut ap̄lo cōsoni ut
q̄ adolescētūe brachiū tribuntūā confu
taret ptātē p̄ses rugies et tabesces ut
seuus leo iussit eā expoliā et carnem
eī tenerrimā absq̄ misericordiē aliq̄ neruis
taurinis dilamare. ac aliamis textis atro
cissime defricāe. **O** dña crudelitas tyrān
talia īferēns ī corpe tenerrīo puellā sed
cōstācior mens virgīalis q̄ nō euellit̄
ab amore creatoris gaudēs p̄ diltō suo spō
so her̄ p̄antur. **Q**ue cū diu illatas sustinu
isset plagas ita ut oē p̄ciosū suū corpus
p̄fundēt̄ sanguīe. insup et ceptanti
sale ī vulneibz recētibz cōperso mādāt
eā īpnissimq̄ p̄ses ī carcerem tetrimū tū
di et sup acutissīā testacū frāgmētā volu
tā p̄astinas ip̄ius itētū. si forte stabi
litate animi emolliret. uel plagis cor
palibz tā crudelit̄ fatigata. quoadiūsp̄ pec
tractaret qualit̄ per penas dētēris cam
mteimēt. **I**bat at̄ ip̄a gaudēs a cōsp̄ai

26
consilij & senaēs se p noīe ihū cōtumeli
ab et terrores pati. Nepe nocte media
accūsul sit eā in carcere lux de celo: saluator
q̄ in quo oēm spem suā locauēat. ei appa
ruit dicens. Ne ei pēlā filia et spōsa bar
barā cōfide atq; cōfortāe: qm̄ copiosū ac
magnum gaudiū sit ī celo et ī terra super
tua passione. Ne ergo timeas dici tyrā
m̄ minas aut verbera: ego eī teā sum
et etiā te ab oīb; plagis q̄ iferūt tibi
Statimq; plage ei; oēs sanate sūt ita ut nec
accūsā sola ī ea remanebat. Et dñs sup
eā signo crucis edito: ipā cernēte astēdit
ī celū. Gaudebat at̄ mimmū et exultabat
barbara virgo bñdicta īenarrabili gaudio
sup visitaciōe dñi et exhortaciōe: queq;
grās agēs dixit. Quia vidi dñm facie
ad faciē: et salua fā ē aīa mea.

L **U**cescete quippe die se **Lapl. x.**
quēti belua neq; p̄ses huānū faciēs
sanguinē p̄ tribunali sedēs iussit
sibi rursūm factatissimā p̄ntāi barbarā:
cui; oēs p̄iosi corpis ictus mira erāt sani
tate cōsolidari. mirantū ut pulchrior q̄ om̄
q̄ prius visa fuerat apparuit. Tūc vero p̄ses
hilari aīo sic vociferatur. **O** pietas odemē
na! nōdū bēuolētia deozū te destituit: qui
circa vitā quā adhuc tā grāti sūt ut a nobis
influcta hesternō tēpōe vulnēa: miserti
uiuētus tue sub nocte curaret. **T**erms ut

mutua sua preceat² si iusto delibetaret ex
anime non salute donaret. sed nimios do
lores inferret. Sed idcirco misericordie e
gerunt teat ut quiquide recordas. et supplex
ad deorum libamina reuertais. Tunc sponsa
xpi barbara respondit. Obstruatur labi
a loquendum iniqua. In tu qui scelerum suo
rum vices sub terro inferni baratro luit. Quis
enim frivole colis. siles sunt tibi sine motu
et intellectu. ipsi in terris non possunt aliquem
reddere saluum. sed si hoc prevaleret. magis
sibi succurreret. Vos increduli exhibetis
illis libamina. vos thura prebetis. et quibus huius
modi sacrificiis apud inferos magis penas
exaggetatis quam veniam. Ego autem domino meo
Iesu Christo qui me saluam a vulneribus meis fecit.
per thure oratione offero. quod victima animam meam
in mactat. Insuper pro eius amore corpus
meum ad omnia supplicia parat. que nec vidis
ti nec agnoscas eo quod cor tuum induatum est a
dyabolo. Tunc marianam presens videns eam
constantiore quam pudie sepata stant. et ubera que
tionarius ipsam nudam suspedit in cauleo. quas
pedibus eius sursum versis. et acpagnibus
sacra eius perforari laterem undique dignissimum
corpus crudeliter lacerando. sanguine itaque
undante veluti rivus ex fonte. lapidatum
ardentem appositione. horribiliter plagas veni
iudicat. Que cum fieret et virgo fortissima
alacrior appareret. canens domino et pro gaudio
psallebat. et adiacentur ad eius laterem lamne
ferree ita descenderes ab igne. ut quod unguile tu

27
entaret lampades patit et lamie roqueret
O crudele genq homm talia hoi miseretum
sed stat diuito armata virgo nec vllotret
passioms molime semetipam talispe ar
amuuens. **A**ia mea epulauit in dno et
delabit sup salutai suo et i dno laudabitur
aia mea. **N**o sut codigne passiones huius te
pois ad futura gloria q reuelabit in nobis
Quam senset ptes et p furore cernetur
hesus sensibz depoi papiens facit ea cora
se i stipite verso capite pessunda et illud
malleis ferreis hinc inde cotudi donec flu
ore sanguis pauimenta madesceret. **Q**uo
passioms gene facta virgo laboras hanc
pre dirigit ad celos. **Q**ui habitas i celis i
clina aure tua ad prem mei rex meus et
deus meus. **R**euoluta sum i opprobrii ver
sa sum i ridialu. **T**u es causa tu occasio
apprehede dne arma et scutu et exurge in
adiutoriu michi dic aie mee salus tua e
go su. **Q**uo audito ptes debachat aio
quo pacto posset hac tollerantia supare
auctosius exquirat. **R**apto itaqz beluina fu
ria et reguli veneno repletq ad pbea cele
res carnicu manq comouit q gladys a
putaret obtusa sua ut morosa cesum ar
aore misereret dolore. **Q**u magna mul
tudo dulcedis dei in q natans alma vir
go tot dolores q ludu sufferes p immo
amoē dilā videbat dies cruciaty paua. **Pa**

cum hoc patetur virgo paucissima conuer-
so in p̄sidem vultu orsa ē fieri. **O**stru-
cta bestia o antropofuge. p̄ lupinis den-
tibz mamillas dilamas. nescis q̄ quo
magis carnes meas extrucas. eo etiam
michi palmas accumulās. **D**olor ēi obe-
tū & patat michi refrigeriū. **C**ur secas i-
me femineū decus? **H**is me virū effices.
Fat quod facis gaudeo. placet ēi virū effi-
ci. ut virilit̄ om̄ia. **D**ecet q̄ nō sup̄-
ples sic eneruāi mamillas. ut expedia
ora brachia reddatur ad pugna. **H**or ita
q̄ dicto. suspexit i celū & orauit i celū
dices. **D**eus qui sedes sup̄ thronos et i-
dicas equitate. esto michi i deū p̄tecto-
re et i locū refugij. ut saluā me facias. **S**ur-
rexit ēi i me iniquus mordet carnes
meas canina rabie. misit truces manus
ad obeā. et inpmguātur sanguine meo.
Tuus ē amor. tuā fidelitas. **V**ir ēē pacior
p̄ te auferantur michi poma pectoris mei.
sed credo q̄ redditurus es ea michi i illa
felicitate ubi nichil uoquā dū. nichil i hono-
rē. nichil q̄ ē i p̄fectū. **Q**uius igit̄ pigra
sectione obeibz ai se nichil i ea p̄ficere i-
p̄ssimā p̄ces vidisset. voluit mor̄ deter-
mināe vitis m̄cātū. sed mutato aū ad
dēs maliciā sup̄ iniquitate. pudiciā
xpi sponsā barbata adiudicat sic exma-
mitā vulneatā et extruciātā per omnē
p̄uiciā nudā arāduca. et plagis a mystris
inferredibz ubiq̄ iressat̄ flagellat̄. ut ab oī

24
pplō mspicetur. **U**bi vniq̄ tortor talis
Ubi dolor talis. **U**bi ve horror cōsimilis.
Hoc at̄ pius spōsus patit̄: ut glouosius
sponsa triumphans sublimiq̄ et coronetur.
Nec per hoc vniat̄: licet honestatis virtus
i p̄a v̄atur. **C**ū igit̄ hec crudelia fieret
iussa: virgo v̄cūdyssia tormēta p̄iipedes
pudiciae gerit aurā. sponsumq̄ eleuatis in
celū oculis ita exorat. **O**ne deus q̄ opeis
celū nubibq̄: sed et lilia agri flores q̄ mul
tiplicia vestis colore ut nō salomo i oī glo
ria sua sic cooperita valuet: esto p̄tector
meus et adiutor i hac hora et tege tegumē
to m̄e tue denudatū a talle tue corpus ne
ab hīs malignis videat̄ hostibq̄: aut a
quocūq̄ hoīe. **E**t hec orate ea: deus cui tu
ta ē et sollicitudo suorū angelū suū misit
stolā e celo deferētē candidā q̄ virgine pu
diassimā cooperuit: ac sicut sponsa orna
tā viro suo decorauit. **I**nsup confortas et
cōsignas eā angelus ita sanitati restituit
ut nec lesionis signū aliqd̄ i ea apparetet.
Satellites quoq̄ ipam̄ ongetes: p̄ mimosul
goe stole de sup̄nis sibi t̄m̄ misse y amēdo
exsecati sūt. **T**ūc merito visa ē altēa nobi
lis iudith: capite olofernis absaso letāter a
gē: et victrix gaudiosa ab oībq̄ collaudat̄.

Qum̄ at̄ per quedā **capl' xi**
in eadē vrbe vicū qui thalassis vo
cabatur: regiraret̄ p̄sidiā ad
consp̄cū p̄sidis barbarū: et ipē eā cōsp̄icaty

est sanā effectā rubicūda et fulgentē fa-
cie etiā et alacitē vestesq̄ ip̄usa nobilissē
iduat̄ et obstupuit exmanitq̄ sensibq̄ et
velut carneus lapis sedebat. **Que** viso
beatissia ferro durior barbara sic clamāe
cepit. **Cosimilis** p̄t̄ tuo dyabolo et cōsu-
sus a dño ihū xp̄o: qđ cōturbatis de gra
per ip̄m sponsum meū michi f̄t̄. **Con-**
fundant̄ oēs qui adorāt sculptalia: et qui
gloriātur in simulachris suis. **Marta**
nq̄ at̄ p̄tes exproctus a suis et in se re-
uersus tamq̄ leo rugiens: gloriofissimā
virginē in gladijs acutissimis multom-
bq̄ sursum erectis micat. et sic vndiq̄ per-
forā p̄cepit. **Et** tandē ea insuperabile
muemēs ihuāno fremtu dno magacē
diat: abalienatrix meā euaquat̄q̄ ē
sensuū. **Si** diucius vite reseruatā fuerit:
aliusmodi mēbris nr̄is iferet debilita-
te. **Cui** militais officialū turba: ac p̄lus
artūstans p̄ting aggrarue cepit dicens.
Perde magnā maleficā: perime q̄ sine
poculis solo carmē sensq̄ aufert nouoge-
nē. **Cōtinuo** igit̄ p̄tes dictauit aduersus
eā iniquissimā sentēciā talit̄ m̄iens. **In**
patorā maestas decreuit: ut si quis deo
tū num̄bq̄ sacra thura pone recusaret.
capitis subire sentēciā. **Sāp̄tissima** at̄ virgo
barbara sampsonē forāor̄ verūciā iūc-
tissimā edictis ip̄ialibq̄ contradiat nec
acquiescit: varijs ac oibq̄ tñ tormētōrū
machinamētis affruosissime se subicē p̄tā.

Martiano naq; pside sic victo virgo m
 fide constanter immobilis stetit: ipm q; cu
 suis puipe deb refert per oia xpo sposo
 suo grās. Nec p hns sedat' ipm m gret
 dyostozus: sed fures deuictū ppter pside
 pmpy moze illozū q; letant' cū malefere
 rit affiut: vnde i fouea quā foderat de
 adit. Quia dū gloriat' i malicia potes
 iniquitate: ut a deo destruat' i fine. obli
 tusq; q; semē et caro sua est: oī feta atro
 cior filia ppua sceleratis arripuit mamby
 ad decollationis mōtē eā secū trahēs. At
 quā vero gaudeb festinabat illuc mntat'
 saluatoris nrī: q; volūtarie p nobis volēs
 mou. anhozā loco appmquit passiois: sic
 et cōsimilit' pclarissima eig spōsa barbara
 ut pfectū victorie brauiū obtineat accele
 rat ad mōtē ubi pater eā licet vngemta
 suā voluit sanguinolēas sius decapitare
 māby: ppter quod i corde et ore decantabat
 mēns. Done deo subiecta ēit aīa mea:
 q; pmo ab ipō eī salutaē meū. Na ipē de
 us meus et susceptor meq; me nō dereli
 quēs: quē credo honoro et diligo salutaīs
 meq; michi subuenēs. quē defideo aplet
 tor et laudo. p eoq; nec p malignozum
 tormēta uel eozū documēta: qm firmit'
 teneā fidei sacramēta nō mouebor. apius.
 Et ympno dco cernēs finē laboīs vite huius
 utroūq; glorie et ppetue felicitatis p mne:
 deuotissime ozōm se dedit dicens. Dne
 ihū xpe q; celos exedisti et terrā fundasti:

qui abyssos cōclusisti et mari terminū po-
suisti. qui p̄cepisti ymbus nubibus
pluere sup bonos et malos. et sup mare
ambulasti. et qui fremētes eius fluctus cedaſti
et timētē ventū itrepasti. quibz paosas
i ara crucis manū expandisti. ac multa
alia clemētissime deus op̄a mirabilē feci-
ti. exaudi me famula tua in hac natiuitate
ultia. **O**ia nāqz obediūt iussioi tue. **O**ne
deus a iuuetute mea p̄tector meus fac
me nūc in bonis cōsummae agone me-
ū. et misericordit̄ michi cōcede analle
tue grām hanc. ut oēs qui in natiuitatibus
seu angustis suis mei meōrū agentēs
fideliter te inuocauerūt. largi flua tua
pietate cōsolētur. **E**t p̄cipue passiois
mee diē a nua deuotione ad laudem tuā
recolētēs. q̄tenqz morte nō p̄ueniātur i
p̄uisa. sed veā cōfessioe cōterātur. habita-
tū munimē p̄ceptiois sacrosā corpis et
sanguis tuus. ne ad diaboli illaq̄ati sacrali
tua gloria p̄uiētur. **O**ne ne memneis
p̄cā eorū in die iudicij. sed p̄cipare eis.
Has ā om̄ benignissime conditor. q̄ta-
ro sumqz. **E**t dicēte ea amē. scā ē repete
de celo vox d̄ni ad eā dicēs. **V**eī elcā me
a. veni sp̄osa mea. veī amica mea. formo-
sa. veni coronabeis aureola. quā tibi ab
et̄no p̄parauī i regno meo. **O**ia vero q̄
cūqz postulasti. data sūt tibi a me. **I**ns
auditis. letissime grās deo agens collam
candidissimū p̄mo ac sc̄ssimū extēdit.
ut p̄ genitoris ip̄ssimū manū. caput eius

tam piosu apudetur. **Q**uod et scilicet e. ut
 rei exitus appbat. **N**am rex p. ei9 dyostro
 rus gladium arripies iuxta sponsione
 qua fecerat cu furore decollavit ea: et qua
 genuit mudo semine suo misit ad celos ar
 mne suo. **S**icqz ano dnice incarnationis du
 cesimo sexagesimo septimo p. d. novias
 decibus. imperate maximiano rome ac
 psidete mariano ut p. mittitur nychome
 die gloriofum martiriū felissia virgo
 barbarā q. d. eā a. nozū iuuecula cōsumā
 nit: aug. fassia aia ab angelis exultantibus
 assumpta cu ingenti laude et gloria i celū
 delata ē. **P**ostqz at sacro agone cōpleto
 p. clarissima martyre barbarā i dno victo
 riosissime obdormerat: rex ferocissimus
 filiada dyostozus de mote decollacois des
 cendēs p. upe dēb qz q. gēturā utremisset
 nō euasit tantis celeis talione. **O**ns nāqz
 dices michi vmdcām et ego retribuā. ig
 nē de celo misit: quo dyostozus cōsumptus
 ē. ita ut n. a. m. de eo remansisse videtur.
Quia a. m. facty i arhamos defluxit: rap
 tus ferētibz et furetibz autis i calidissimū
 aggerē gehēnalis fauulle ubi aia p. daa du
 plia cōtelitur i eiu cōmoioē. **capl. x**

D **E**igit scilicet daret cambz ac poras
 margarita videlicet gloriofissimū
 n. remeate virgibz martiris qz bar
 bare corpus esta fieret volatilibz celi aut
 bestis terre: valētibz p. s. b. q. d. a. p. p. i. a. n. e. r. e.

ligionis cultor. nō tamē beatusse virginem
cognitū. ut cognouit eā ppter fidē xpi ad
palmā puenisse martiri. mē diu sparato
mansoleo cū nox atrabigis subiecta cerne
ret abijt abstulit attulit et virginem corpū
fragas odore martiri multis aromatibus
oditū cōposito capite digno ī urbe eadē se
peluit honore. Qui quidē p̄sbe habitaculū
modicū ibidē edificauit. ī quo ad laudē et
gloriā dei omnipotentis mē redētibz meis et
Pabz eisdē sūssime virginis et martiris barba
te. crebro choruscāt. p̄digia multa et miraci
la stupēda. Nā cecis visus reddit. lumē clau
dis ābulacō. mutis locutio. debilibz viriū res
titutio. megris cōsolatio. obsessis demonū ef
fugatio. aliarūqz egritudinū p̄fca sanatio.
m̄ die usqz hodiernū. Intuētēs at m̄colea
uitatis illius licet pagam innumēabilia mi
racula sic ibidē cotidie īualestētia. capsulā
mirifice structure et solepms pulchritu
dis fabricatū. parauerūt. ope nobilissimo
auri lapidūqz p̄nosozū arte p̄pta. ut icon
tamnatū corpus iclute virginis decēaus atqz
magis honozifice condiretur. Hīs itaqz
ritē pactis capsulā cū sūssimo corpe ī quo
dā eiusdē urbis tēplo quorū cathenis aure
is cū gaudio et letitia suspēderūt. lapides
qz reuerēt. ī aruitu ardētēs adhibuerūt.
Disponētē sic dño. nā q̄tuor ewāgeliozū
nō solū p̄cepta ymo consilia adimpleuit
q̄tuorūqz eadē virtutibz card malibz oīno de
corata fuit. Hec etiā cathene nō ī merito

37
auree exiterit: vetri q̄ aurū nobilissimū
ē metallū p̄ qd̄ caritatis virtū designatur
quā sacrosā virgo barbara nobilissimē pos
sedit. **S**uspensū quoq̄ eāt tāte martiris cor
pus: q̄ a terrens ip̄a elongata ī eū virgo
p̄māsit. et huāna cū eēt angelice virit:
ut cū beato iob dicē poterat. **S**uspensū de
git aīa mea: id ē a terrens corporeis et
caduas. ac concupiscentis mūdicijs deliciao
mbg elongatione: ad diuīa veto p̄ter et
celestia. voto m̄su et ope p̄rimacione.
Vn̄ oībz oratoribz ac seruitoibz uel colōis
suis voce eāte dicit. **I**mitatores mei esto
te: sicut et ego xpi. **S**ūssima nēpe vir
go et martir barbara multis ut prius est
diuulgatū tribulacōibz agitata: de albauit
stolā suā ī sanguīe agni. q̄ tollit p̄cā mūdici
quē mō sequitur p̄ paradisi amēitates virgū
libz inferta choreis ferēs coronā regni rosīs
et lilijb m̄stinctā: cātāsq̄ cātū nouit ī ex
ultacōe et gaudio voce īfangabili. **A**pud
hūc agnū dignet̄ p̄ nobis intuenē: ut ma
culis oībz expiatos suo nos vellē velit iduē
et quos redemit sanguīe suo. nō smat uiri
subiacē alieno: ad laudē et gloriā noīs sui
qui cū p̄re et spū scō uiuit et regit ī sc̄la se
culorū Amē.

¶ *barbare. cap. p̄m*

Sequit̄ de trāslacōe b̄ssie virgīs et m̄ris xpi

Benedicty dñs deus isrl. qui sic digna
tur visitāre p̄ph̄n suū xp̄iamitatis ca
ractē īsignitū: ut equitate quadā